

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Miluše Doškové a soudců Mgr. Evy Šonkové a JUDr. Karla Šimky v právní věci žalobkyně: **sanofi-aventis s. r. o.**, se sídlem Evropská 846/176a, Praha 6, zastoupené JUDr. PharmDr. Vladimírem Bíbou, advokátem, se sídlem Duškova 164/45, Praha 5, proti žalovanému: **Ministerstvo zdravotnictví**, se sídlem Palackého náměstí 375/4, Praha 2, za účasti osob zúčastněných na řízení: **a) Zdravotní pojišťovna ministerstva vnitra České republiky**, se sídlem Vinohradská 2577/178, Praha 3, **b) EGIS Pharmaceuticals PLC**, se sídlem Keresztúri út 30 – 38, Budapešť, Maďarsko, zastoupené MUDr. J. H., CSc., zmocněncem, bytem proti rozhodnutí žalovaného ze dne 8. 10. 2012, č. j. MZDR16064/2012, v řízení o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 26. 4. 2016, č. j. 6 Ad 22/2012 – 109, o návrhu žalovaného na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti,

t a k t o :

Kasační stížnosti **se** odkladný účinek **ne** přiznává.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Městský soud v Praze zrušil v záhlaví označeným rozsudkem (dále jen „městský soud“ a „napadený rozsudek“) rozhodnutí žalovaného ze dne 8. 10. 2012, č. j. MZDR16064/2012 (dále jen „napadené rozhodnutí“), jímž žalovaný zamítl odvolání žalobkyně (jakož i dalších účastníků správního řízení) proti rozhodnutí Státního ústavu pro kontrolu léčiv (dále jen „Ústav“) ze dne 16. 3. 2012, sp. zn. SUKLS192564/2009, ve věci stanovení maximální ceny a změny výše a podmínek úhrady léčivých přípravků v zásadě terapeuticky zaměnitelných s léčivými přípravky náležejícími do skupiny přípravků s obsahem fixní kombinace dlouhodobě působícího inhibitoru ACE a diuretika p. o.

[2] Proti napadenému rozsudku podal žalovaný (dále jen „stěžovatel“) kasační stížnost a současně navrhl, aby Nejvyšší správní soud přiznal jeho kasační stížnosti odkladný účinek. Městskému soudu především vytýká, že nesprávně stanovil předmět správního řízení, když uvedl, že bylo rozhodováno o výši a podmínkách úhrady léčivých přípravků zařazených do referenční skupiny č. 25/2. V návaznosti na to městský soud nesprávně vypořádal žalobní námítky ve vztahu k jednosložkovým léčivým přípravkům z referenční skupiny č. 25/2. Mají-li nyní správní orgány vyhovět závaznému právnímu názoru městského soudu, musí nutně změnit předmět správního řízení a zastavit jej co do složených léčivých přípravků (o něž v řízení ve skutečnosti šlo) a nově do něj zařadit jednosložkové léčivé přípravky. Pro takový postup však nelze nalézt oporu v právních předpisech, a tudíž by byl tento krok správních orgánů s největší

pravděpodobností předmětem sporů mezi účastníky řízení a stěžovatelem. Stěžovateli proto hrozí vážná újma, která je kvalifikačním předpokladem pro přiznání odkladného účinku.

[3] Městský soud dle názoru stěžovatele rovněž dospěl k nesprávnému závěru, že koeficienty, které Ústav použil při výpočtu úhrady jednotlivých léčivých přípravků, neodpovídaly koeficientům dle § 16 odst. 1 a 2 vyhlášky č. 92/2008 Sb. Pokud by se stěžovatel měl nyní řídit závazným právním názorem městského soudu, postupoval by v rozporu se shora uvedeným ustanovením, čímž by ochromil vedení správního řízení a ohrozil právní jistotu systému správního rozhodování o úhradách léčivých přípravků. I tento postup stěžovatele by mohl být napaden správními žalobami, a tedy stěžovateli hrozí vážná újma. Městský soud taktéž uložil správním orgánům povinnost odůvodnit okolnosti, které však již dle stěžovatele v rozhodnutích byly dostatečně odůvodněny. Stěžovateli tak nezbývá, než ve věci znovu rozhodnout stejným způsobem, čímž se však dostane do rozporu se závazným právním názorem městského soudu, což také bude mít za následek vážnou újmu. Závěrem svého návrhu na přiznání odkladného účinku poukázal stěžovatel na usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 5. 2010, č. j. 3 Ads 48/2010 – 198, v němž byl citován názor vyslovený rozšířeným senátem zdejšího soudu k rizikům spojeným s existencí dvou správních rozhodnutí vydaných v téže věci. Shora uvedené tedy dle stěžovatele odůvodňuje, aby byl jeho kasační stížnosti přiznán odkladný účinek.

[4] Žalobkyně v reakci na návrh stěžovatele na přiznání odkladného účinku konstatovala, že stěžovatel konkrétním způsobem nedoložil, že by pro něj výkon nebo jiné následky rozhodnutí znamenaly nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám. Žalobkyně upozornila také na to, že návrhy stěžovatele na přiznání odkladného účinku byly v obdobných případech opakovaně zamítnuty Nejvyšším správním soudem (např. pod sp. zn. 5 Ads 76/2015, 4 As 124/2015 nebo 8 As 86/2015), přičemž odůvodnění těchto zamítavých usnesení přiléhají i na právě posuzovanou věc. Osoby zúčastněné na řízení svého práva vyjádřit se k návrhu stěžovatele na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti nevyužily.

[5] Podle § 107 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), nemá kasační stížnost odkladný účinek. Nejvyšší správní soud jej však může na návrh stěžovatele přiznat. Ustanovení § 73 odst. 2 až 5 s. ř. s. se užije přiměřeně. Podle § 73 odst. 2 s. ř. s. lze přiznat odkladný účinek, jestliže by výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí znamenaly pro žalobce (zde stěžovatele) nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, a jestliže to nebude v rozporu s důležitým veřejným zájmem.

[6] Kasační stížnost je mimořádným opravným prostředkem, neboť směřuje proti pravomocnému rozhodnutí krajského soudu. Přiznání odkladného účinku vůči pravomocnému rozhodnutí je třeba připustit pouze tehdy, jestliže nezbytnost odkladného účinku převáží nad požadavkem právní jistoty a stability právních vztahů opírajících se o pravomocná rozhodnutí orgánů veřejné moci. Přiznáním odkladného účinku se prolamují právní účinky pravomocného rozhodnutí krajského soudu, na které je třeba hledět jako na zákonné a věcně správné, dokud není jako celek zákonným postupem zrušeno; tímto zákonným postupem ovšem není přiznání odkladného účinku, ale až případný výrok meritorního rozhodnutí o kasační stížnosti. Pokud by správní orgány neměly být vázány pravomocným rozhodnutím krajských soudů, kterými se ruší jejich správní akty, musel by zákonodárce zcela změnit koncepci správního soudnictví. Přiznání odkladného účinku proto musí být vyhrazeno pro ojedinělé případy, které zákonodárce popsal slovy o „nepoměrně větší újme“.

pokračování

[7] Zatímco žalobce bude zpravidla spojovat újmu se svými subjektivními právy, která může okamžitý výkon rozhodnutí krajského soudu skutečně závažně ohrozit, žalovaný správní orgán žádná subjektivní práva nemá. Tím spíše nemůže mít práva, jež by mohla být výkonem napadeného rozsudku či jeho jinými následky ohrožena. Jeho úkolem je v soudním řízení hájit zákonnost jím vydaného rozhodnutí. Samotná otázka zákonnosti rozhodnutí však není důvodem pro přiznání odkladného účinku. Při rozhodování o návrhu na přiznání odkladného účinku soud nijak nepředjímá, jaké bude meritorní rozhodnutí ve věci samé.

[8] Přiznání odkladného účinku kasační stížnosti žalovaného tak bude na místě tehdy, kdy bude podloženo ochranou důležitého veřejného zájmu, jehož ohrožení bude v konkrétním případě představovat právě onu nepoměrně větší újmu, než která přiznáním odkladného účinku vznikne jiným osobám a jež nebude v rozporu s jiným veřejným zájmem. Žalovaný správní orgán musí stejně jako žalobce újmu tvrdit a osvědčit, tj. vysvětlit, v čem újma a její intenzita spočívá. Vylíčení podstatných skutečností o nepoměrně větší újmě musí svědčit o tom, že negativní následek, jehož se v souvislosti s napadeným rozsudkem krajského soudu žalovaný obává, by pro něj byl zásadním zásahem, kterým by byl důležitý veřejný zájem skutečně ohrožen.

[9] Stěžovatel se svým návrhem v podstatě snaží docílit odvrácení účinků pravomocného rozsudku městského soudu, a to z důvodu jeho možné nesprávnosti. Vážnou újmu spatřuje v tom, že v případě rozhodování podle právního názoru městského soudu může být stěžovatel ohrožen tím, že proti němu budou podány další správní žaloby. K tomu Nejvyšší správní soud konstatuje, že za popsanych okolností by přiznání odkladného účinku bylo extenzivním užitím tohoto institutu, které by navíc vyžadovalo předběžné posouzení pravděpodobného úspěchu kasačních námitek (srov. např. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 3. 12. 2012, č. j. 5 As 144/2012 – 27; nebo usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 3. 2016, č. j. 3 Ads 38/2016 – 36). Tvrzené ohrožení správními žalobami je pak také pouze možným důsledkem, který stěžovatel očekává v souvislosti s postupem dle závěrů městského soudu. Stěžovateli se však nepodařilo osvědčit, že negativní následek, jehož se v souvislosti s napadeným rozsudkem obává, by pro něj byl zásadním zásahem, kterým by byl důležitý veřejný zájem skutečně ohrožen.

[10] Tvrdí-li stěžovatel, že by závěr městského soudu vyslovený v napadeném rozsudku mohl ochromit nejen správní řízení, jehož se dotýká, ale také právní jistotu celého systému správního rozhodování o úhradách léčivých přípravků, neuvědomuje si, že povinnost správních orgánů řídit se právním názorem městského soudu se vztahuje pouze na další řízení v této konkrétní souzené věci (§ 78 odst. 5 s. ř. s.) a nelze ji bez dalšího vztahovat na jiné, byť obdobné případy v situaci, kdy byla proti napadenému rozsudku podána kasační stížnost a kdy správní orgán důvody, pro které se hodlá v jiné věci odchýlit od názoru vysloveného městským soudem, řádně zdůvodní.

[11] Ze stěžovatelova návrhu je dále patrné, že se obává budoucí existence dvou různých správních rozhodnutí vydaných v téže věci, k čemuž může dojít tím, že nyní bude respektovat závazný právní názor městského soudu a vydá nové rozhodnutí, avšak následně v řízení o kasační stížnosti zdejší soud napadený rozsudek zruší. Hrozba existence dvou odlišných správních rozhodnutí v téže věci však sama o sobě není důvodem pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti (viz usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 1. 7. 2015, č. j. 10 Ads 99/2014 – 58, publ. pod č. 3270/2015 Sb. NSS). Ačkoliv Nejvyšší správní soud uznává, že k popsánému jevu může dojít, neshledal, že by jeho hrozba mohla dosáhnout té intenzity, že by byla naplněna podmínka vzniku kvalifikované újmy ve smyslu § 73 odst. 2 s. ř. s. V rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 6. 2016,

č. j. 2 Azs 307/2015 – 41, navíc byly nastíněny procesní cesty, jimiž lze takovou nežádoucí situaci odstranit.

[12] S ohledem na výše uvedené dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že v případě stěžovatele nejsou dány podmínky dle v § 107 odst. 1 ve spojení s § 73 odst. 2 s. ř. s., a proto kasační stížnosti odkladný účinek nepřiznal. Tím Nejvyšší správní soud nijak nepředjímá své budoucí rozhodnutí o věci samé.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 19. července 2016

JUDr. Miluše Došková
předsedkyně senátu